

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۹۸۴۵۰

دانشگاه باقر العلوم

پایان نامه کارشناسی ارشد علوم سیاسی

عنوان:

**علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در منطقه
(با تأکید بر عنصر ژئوپلیتیک شیعه)**

استاد راهنما:

حجة الاسلام دکتر نجف لک زایی

استاد مشاور:

جناب آقای مصطفی ملکوتیان

نگارنده:

۱۳۸۷ / ۱۲ / ۲۳

نفیسه فاضلی نیا

۱۳۸۵

۹۸۴۵۰

تقدیم به:

پیشگاه معظم و مکرم رسول اکرم اسلام صلوات الله و سلامه علیه
و سلاله پاک آن حضرت، فاطمه زهرا علیها السلام
و دوازده ستاره پرفروغ آسمان ولایت و امامت که انوار وجودشان
همواره روشنی بخش راهم است.

تقدیر و تشکر

"من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق"

وظیفه خود می دانم از استاد بزرگوار حجه الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر نجف لک زایی که در تدوین این پایان نامه از راهنمایی های بی شائبه ایشان بهره مند بودم تشکر کنم.

از حضور استاد محترم مشاور، جناب آقای دکتر ملکوتیان نیز به جهت نکته سنجی ها و ظرافت بینی های علمی ایشان که بهره های زیادی از حضور ایشان بردم، کمال تشکر را دارم و از خداوند متعال علو درجات علمی و معنوی را برای این دو بزرگوار خواستارم.

در این راه، زحمات آقای جلیلی مناف و نجف پور در ارائه کتب و منابع نیز قابل تقدیر است. همچنین از آقای کریم تبار و همکاران گرامی شان که امور خدمات رایانه ای این پایان نامه را بر عهده داشتند تقدیر و سپاسگزاری می نمایم. در پایان از پدر بزرگوارم، مادر عزیزم و سایر اعضای خانواده که محیطی مناسب را برای من به وجود آوردند تا این اثر خلق شود، کمال تشکر را دارم.

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

چکیده

وقوع انقلاب اسلامی ایران در یکی از مناطق حساس ژئوپلیتیک جهان، سردمداران غرب را با پدیده‌ای نوین در صحنه‌ی جهانی روبرو ساخته است. پدیده‌ای که بنا به ماهیت و سرشت خود که همانا جوهره‌ی اصیل و والای اسلام می‌باشد، در هیچ‌یک از قالب‌ها و معیارهای متعارف سیاسی جهان نمی‌گنجد و از همین رو آگاهی و شناخت عمیق و گسترده‌ای را در زمینه‌ها و ابعاد ایدئولوژیک و ژئوپلیتیک و... طلب می‌کند.

لذا در این پژوهش سعی نویسنده بر این است تا به انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای آن برای غرب از زاویه‌ی تازه‌ای نگریسته شود و در بررسی علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی، جای پای مسائل ژئوپلیتیک و ایدئولوژیک را در چارچوب نظریات جدید ژئوپلیتیک بیابد و به ارزیابی نقش هر یک بپردازد. در این راستا سؤال اصلی پژوهش این است: علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در حوزه ژئوپلیتیک شیعه چیست؟ در پاسخ باید گفت؛ به نظر می‌رسد اهمیت ژئوپلیتیک مناطق جغرافیایی شیعیان به علاوه ایدئولوژی انقلاب تشیع به صورت بالقوه و بالفعل منافع غرب را در منطقه تهدید می‌کند و همین امر نگرانی غرب را برانگیخته است.

برای ارزیابی این فرضیه فصول ذیل طراحی شده است.

در فصل اول پس از اشاره کوتاهی به نظریات کلاسیک و جدید ژئوپلیتیک سعی شده به اهمیت عنصر مذهب به طور عام و عنصر تشیع به طور خاص به عنوان یک عامل مؤثر در ژئوپلیتیک تأکید شود. همچنین به نظریه ساختار - کارگزار و کاربرد آن در تحلیل عناصر نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در حوزه ژئوپلیتیک شیعه اشاره می‌شود.

در فصل دوم، بحث کارگزار (نقش ایدئولوژی تشیع در آگاهی و بینش کارگزاران انقلاب اسلامی و تأثیر آن در منطقه در قالب بحث صدور انقلاب و تهدید منافع غرب) مطرح می‌شود.

در فصل سوم، بحث ساختار در سه سطح داخلی، منطقه‌ای و جهانی اما با محوریت بحث ژئوپلیتیک شیعه و پراکندگی جغرافیایی شیعیان و اهمیت آن مطرح می‌شود. شیعیان منطقه پس از انقلاب اسلامی هم به عنوان عنصر ژئوپلیتیک داخلی و هم به عنوان عنصر ژئوپلیتیک خارجی منافع غرب را در منطقه تهدید می‌کنند و به این ترتیب شیعیان یکی از پارامترهای مهم ساختار منطقه‌ای در تعیین معادلات سیاسی امنیتی منطقه خواهند بود. مسأله دیگری که در این فصل مورد توجه قرار گرفته این است که ایران در راستای تحقق اهداف ایدئولوژیک خود ناگزیر است به واقعیتهای موجود در سه سطح ساختاری توجه نماید.

در خاتمه، تأثیر انقلاب اسلامی بر دو عنصر ساختار و کارگزار در حوزه ژئوپلیتیک شیعه و تهدید منافع غرب در منطقه مورد توجه قرار می‌گیرد. همچنین در این فصل به این موضوع پرداخته می‌شود که موفقیت اسلام شیعی در ایفای نقش ایدئولوژی انقلاب اسلامی، تشیع را به عنوان مهمترین کارگزار در سطح ژئوپلیتیک شیعه و حتی جهان اسلام مطرح کرده است. از طرفی انقلاب اسلامی بر مبنای اصول ایدئولوژیک، ایستارهای ضد استعماری، موقعیت منطقه‌ای و جغرافیایی، اهدافی را دنبال می‌کند از جمله گسترش اسلام ناب، استقرار عدالت جهانی، حمایت از مستضعفان جهان و... که این اهداف در چالش با ساختار نظام بین الملل مورد نظر آمریکا است و همین امر نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در منطقه را برانگیخته است.

فهرست مطالب

۱	مقدمه: طرح تحقیق
۲	۱. بیان مسئله
۳	۲. علت انتخاب موضوع:
۴	۳. سابقه‌ی پژوهش:
۴	۴. سؤال اصلی:
۴	۵. فرضیه پژوهش:
۵	۶. مفاهیم و متغیرها:
۵	۷. سئوالات فرعی پژوهش:
۵	۸. پیش فرض پژوهش
۵	۹. اهداف پژوهش:
۶	۱۰. روش پژوهش
۶	۱۱. روش گردآوری اطلاعات:
۶	۱۲. سازماندهی پژوهش:
۷	فصل اول: مفاهیم و چارچوب نظری
۸	گفتار اول: مفاهیم
۸	ژئوپلیتیک:
۹	ژئوپلیتیک شیعه:
۱۰	تشیع:

۱۰.....	ایدئولوژی:
۱۱.....	غرب:
۱۱.....	انقلاب اسلامی:
۱۲.....	گفتار دوم: ادبیات و پیشینه نظری
۱۲.....	مقدمه:
۱۵.....	نظریات کلاسیک ژئوپلیتیک
۱۹.....	دیدگاه‌های جدید در ژئوپلیتیک
۱۹.....	۱. نظریات وود و دمکو:
۲۰.....	۲. برنارد نایخت من و تئوری جهان چهارم
۲۱.....	۳. جغرافیای فرهنگی و ژئوپلیتیک فرهنگی
۲۲.....	۴. گلاسزبرگ
۲۴.....	۵. عزتی:
۲۶.....	۶. فرانسوا توال و ژئوپلیتیک شیعه
۲۸.....	جمع‌بندی:
۳۰.....	گفتار سوم: نظریه‌ی ساختار - کارگزار
۳۴.....	الف) روش فردگرایی:
۳۵.....	ب) روش جمع‌گرایی (کل‌گرایی):
۳۵.....	ج) روش تعاملی ساختار - کارگزار
۳۵.....	۱- نظریه‌ی ساختاری
۳۶.....	۲. نظریه‌ی رابطه‌ای - راهبردی
	□ کاربرد نظریه‌ی ساختار - کارگزار در تحلیل علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در حوزه‌ی ژئوپلیتیک شیعه:
۳۸.....	
۴۲.....	□ جمع‌بندی:

فصل دوم: کارگزار (ایدئولوژی تشیع، انقلاب اسلامی و صدور انقلاب)..... ۴۳

□ مقدمه:..... ۴۴

گفتار اول: ایدئولوژی و تأثیر آن بر کنش و رفتار کارگزاران..... ۴۶

مبادی و عناصر نظری و اعتقادی شیعه..... ۴۸

امامت:..... ۴۸

عدالت:..... ۵۰

□ برداشت سنتی از آموزه‌ها و نمادهای اسلام شیعی..... ۵۸

۱- تقیه..... ۵۸

۲- نظریه غیبت..... ۵۸

۳- آموزه انتظار..... ۵۹

۴- برداشت از شخصیت‌ها و وقایع در تاریخ شیعه..... ۵۹

۵- کنار گذاشتن تدریجی مفاهیم مربوط به اعتراض اجتماعی:..... ۶۰

۱] تحول درونی تفکر اسلام شیعی در ایران:..... ۶۰

امام خمینی و روند ایدئولوژیک شدن تشیع..... ۶۱

□ تحول در برداشت‌های سنتی از مفاهیم، آموزه‌ها و نمادهای اسلام شیعی..... ۶۵

الف) تقیه..... ۶۵

ب) آموزه غیبت:..... ۶۶

ج) آموزه انتظار..... ۶۷

د) برداشت از وقایع تاریخی و شخصیت‌های اسوه تشیع..... ۶۷

ه) محتوای اعتراض اجتماعی بخشیدن به مفاهیم:..... ۶۹

و) تأکید بر جهت‌گیری ضد استثمار اسلامی:..... ۶۹

گفتار دوم: صدور انقلاب اسلامی..... ۷۴

□ انقلاب اسلامی ایران، صدور افکار انقلابی و بیداری اسلامی جهانی..... ۷۷

- ۸۰.....عراق: □
- ۸۵.....عربستان: □
- ۸۷.....دیگر کشورهای حوزه خلیج فارس: □
- ۸۸.....لبنان: □
- ۸۹.....پاکستان □
- ۹۰.....افغانستان □
- ۹۱.....فلسطین □
- ۹۲.....کشورهای شمال افریقا □
- ۹۲.....الف) مصر: □
- ۹۳.....ب) الجزایر □
- ۹۴.....انقلاب اسلامی و رستاخیز شیعه: □
- ۹۶.....صدور افکار انقلابی، تهدید منافع غرب □
- ۹۸.....جمع بندی □
- ۹۹.....فصل سوم: ساختار (فرصت‌ها و محدودیت‌ها)
- ۱۰۰.....مقدمه
- ۱۰۲.....گفتار اول: ساختار و ماهیت نظام سیاسی ایران (فرصت‌ها - محدودیت‌ها)
- ۱۰۹.....گفتار دوم: ساختار منطقه‌ای (پراکندگی جغرافیایی شیعیان و اهمیت آن)
- ۱۱۰.....ژئوپلیتیک شیعه
- ۱۱۳.....عوامل موثر بر ژئوپلیتیک در حوزه ژئوپلیتیک شیعه:
- ۱۱۴.....□ موقعیت جغرافیایی کشورهای واقع در حوزه ژئوپلیتیک شیعه
- ۱۱۴.....۱. کشورهای حوزه خلیج فارس: □
- ۱۱۵.....□ اهمیت استراتژیک منطقه خلیج فارس
- ۱۱۵.....الف) وضع طبیعی و موقعیت جغرافیایی خلیج فارس

۴

- ۱۱۶ (ب) ذخایر عظیم نفت و گاز
- ۱۱۷ (ج) بازار مصرف
- ۱۱۸ (د) نقش فرهنگی اهمیت ایدئولوژیکی
- ۱۱۹ □ حضور قدرت‌های بزرگ در منطقه خلیج فارس
- ۱۲۰ □ پراکندگی و موقعیت جغرافیایی شیعیان به تفکیک کشورها
- ۱۲۲ عربستان
- ۱۲۲ کلیات موقعیت جغرافیایی:
- ۱۲۵ شیعیان عربستان
- ۱۲۵ ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی:
- ۱۲۷ ۲- وضعیت سیاسی و اقتصادی شیعیان
- ۱۲۹ عراق
- ۱۲۹ کلیات موقعیت جغرافیایی:
- ۱۳۰ شیعیان عراق
- ۱۳۰ ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی:
- ۱۳۱ ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان عراق:
- ۱۳۴ عمان
- ۱۳۴ کلیات موقعیت جغرافیایی:
- ۱۳۵ شیعیان عمان
- ۱۳۵ ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی:
- ۱۳۷ ۲- وضعیت سیاسی - اقتصادی شیعیان:
- ۱۳۸ بحرین
- ۱۳۸ کلیات موقعیت جغرافیایی:
- ۱۳۹ شیعیان بحرین

- ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی: ۱۳۹
- ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان: ۱۴۰
- قطر ۱۴۳
- کلیات موقعیت جغرافیایی: ۱۴۳
- شیعیان قطر ۱۴۴
- ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی: ۱۴۴
- ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان: ۱۴۴
- کویت ۱۴۵
- کلیات موقعیت جغرافیایی ۱۴۵
- شیعیان کویت ۱۴۷
- ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی: ۱۴۷
- ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان: ۱۴۷
- امارات متحده عربی ۱۴۸
- کلیات موقعیت جغرافیایی ۱۴۸
- شیعیان امارات متحده عربی ۱۵۰
- ۱- جمعیت و پراکندگی شیعیان: ۱۵۰
- ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان: ۱۵۰
- اهمیت نحوه توزیع و پراکندگی جمعیت‌های شیعی کشورهای خلیج فارس .. ۱۵۰
- افغانستان ۱۵۲
- کلیات موقعیت جغرافیایی: ۱۵۲
- شیعیان افغانستان ۱۵۳
- ۱- پراکندگی جغرافیایی شیعیان: ۱۵۳
- ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان افغانستان ۱۵۴

۱۵۵ پاکستان
۱۵۵ کلیات موقعیت جغرافیایی:
۱۵۶ شیعیان پاکستان:
۱۵۶ ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی شیعیان:
۱۵۶ ۲- وضعیت سیاسی اقتصادی شیعیان:
۱۵۷ لبنان
۱۵۷ کلیات موقعیت جغرافیایی:
۱۵۸ شیعیان لبنان
۱۵۸ ۱- جمعیت و پراکندگی جغرافیایی:
۱۵۹ ۲- وضعیت سیاسی شیعیان لبنان:
	رقابت، همکاری، تعارض در سطح منطقه‌ای (فرصت‌ها و محدودیت‌های
۱۶۰ کارگزار)
۱۶۴ عربستان و مقابله با نفوذ سیاسی و دینی ایران
۱۶۶ تعارض ایران و اسرائیل (فرصت‌ها، محدودیت‌ها)
۱۷۰ گفتار سوم: انقلاب اسلامی و ساختار نظام بین الملل
۱۷۰ □ نظام دوقطبی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها)
۱۷۲ □ نظام تک‌قطبی یا چندقطبی معطوف به تک‌قطبی و انقلاب اسلامی
۱۷۴ جمع بندی
	خاتمه: نتیجه‌گیری (تأثیر تعامل ساختار و کارگزار بر منافع غرب در
۱۷۶ منطقه)
۱۷۷ مقدمه
۱۷۸ □ انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر کارگزار:
۱۸۵ □ انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر ساختار:

استراتژی غرب در قبال انقلاب اسلامی در منطقه ۱۸۹

فهرست منابع ۲۰۱

۱- کتابها ۲۰۲

۲- مقالات ۲۰۶

مقدمه:

طرح تحقیق

۱. بیان مسئله

با نگاهی به آثار علایق ژئوپلیتیک در رفتار ابرقدرت‌ها نسبت به ایران تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، در می‌یابیم که موقعیت ژئوپلیتیک ایران تا این مقطع بیشتر با تاکید بر متغیرهای مطرح در نظریات سنتی ژئوپلیتیک، مورد ارزیابی قرار می‌گرفت و اصولاً همین متغیرها بودند که باعث جلب توجه و علاقه کشورهای اروپایی و آمریکا به ژئوپلیتیک ایران شده بودند و هر کدام اهداف خاصی را در ایران دنبال می‌کردند. موقعیت گذرگاهی ایران، بازار مصرفی قابل توجه آن با توجه به متغیر جمعیت، منابع خام و نفتی از جمله مواردی بودند که همواره مدنظر این کشورها بوده است.

در این راستا سیاست‌های آمریکا در منطقه بر مسائل امنیتی به دقیق‌ترین معنای نظامی تاکید داشتند و ژئوپلیتیک منطقه از این جهت که منابع انرژی را برای کشورهای غربی تامین می‌کرد، حائز اهمیت بود. اما با پیروزی انقلاب اسلامی، ایران که یکی از متحدین آمریکا و غرب در منطقه بود به نیرومندترین دشمن آنها در منطقه تبدیل شد و منافع آنها را آماج حملات تبلیغاتی خود قرار داد.

از طرفی، ارائه تز برخورد تمدن‌ها توسط هانتینگتون و سیاسی شدن هویت‌های فرهنگی قومی و مذهبی منجر شد که ژئوپلیتیک شیعه در این چارچوب فکری و استراتژیکی، حساسیت و توجه غرب را برانگیزد. از آن جا که غربی‌ها انقلاب اسلامی را یک انقلاب شیعی تصور می‌کنند؛ از ایدئولوژی شیعه که به نظر آنها یک ایدئولوژی انقلابی است،

می ترسند. از طرفی آنها معتقدند که شیعیان اکثراً در مناطق حساس ژئوپلیتیکی سکونت دارند و همین امر به همراه ایدئولوژی انقلابی آنها منافع غرب را در منطقه به خطر می اندازد. به همین دلیل همواره از پیامدهای منطقه‌ای انقلاب اسلامی بیم داشته و در صدد کنترل ایران به عنوان کشوری که موقعیتی ویژه در ژئوپلیتیک شیعه دارد، هستند.

مجموعه مولفه‌های فوق پژوهش‌گر را بر آن داشت تا به انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای آن برای غرب از زاویه‌ی تازه‌ای بنگرد و بکوشد در بررسی علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی جای پای مسائل ژئوپلیتیکی و ایدئولوژیکی را در چارچوب نظریات جدید ژئوپلیتیک بیابد و به ارزیابی نقش هر یک بپردازد.

۲. علت انتخاب موضوع:

انگیزه‌ی اصلی از انتخاب موضوع مورد نظر، پاسخ‌گویی به سئوالاتی است که همواره ذهن نویسنده را به خود مشغول کرده است. از جمله این که چه عواملی باعث نگرش منفی غرب نسبت به ایران شده است. به طوری که ایران همواره به عنوان یکی از عناصر تاثیرگذار بر سیاست‌گذاری‌های غرب و به ویژه آمریکا در منطقه مطرح بوده است. از طرفی آیا ایران به واقع برای منافع غرب در منطقه خطرساز است و آن گونه که غرب تصور می‌کند، در پی بر هم زدن وضع موجود در سطح منطقه است و آیا اساساً ایران به لحاظ موقعیت ژئوپلیتیکی و ایدئولوژیکی این ظرفیت را دارد که شیعیان را در منطقه علیه منافع غرب متحد سازد؟

به نظر می‌رسد پاسخ‌گویی به سئوالات فوق کمک می‌کند تا با شناخت علل نگرانی غرب، توطئه‌هایی که بر علیه اسلام و تشیع در منطقه صورت می‌پذیرد را در حوزه‌ی مسائل ژئوپلیتیکی تحلیل کنیم و با شناخت باورهای آنان نسبت به جایگاه ایران، سیاست‌های واقع‌بینانه‌تری نسبت به موقعیت خود در این منطقه داشته باشیم و از نقاط ضعف و قوت خود آگاهی یافته و در استراتژی‌های امنیتی خود این موارد را لحاظ کنیم.

۳. سابقه‌ی پژوهش:

با نگاهی به کتب مربوط به بحث شیعه و شیعه‌شناسی می‌توان دریافت که بیشتر تلاش‌های صورت گرفته در این زمینه در ارتباط با عقاید و آموزه‌های مذهبی تشیع است و کمتر به مولفه‌های فیزیکی جوامع شیعی و قدرت تاثیرگذاری آنها در عرصه‌ی روابط بین‌الملل به عنوان یک عنصر ژئوپلیتیکی توجه شده است. مقالات و کتب خارجی موجود در این زمینه هم بیشتر توسط مؤسساتی صورت گرفته که در واقع نوعی احساس خطر نسبت به رابطه متقابل مذهب و جغرافیا در حوزه‌ی ژئوپلیتیک شیعه داشته‌اند. این تحقیقات اصولاً به دنبال انقلاب اسلامی ایران که تصور غالب موجود در غرب نسبت به اسلام به عنوان یک مذهب خاموش را زیر سؤال برد، گسترش یافتند از جمله کتاب انقلاب، مقاومت و تشیع، کتاب انقلاب ایران و بازتاب جهانی آن، کتاب ژئوپلیتیک شیعه و...

در این راستا بررسی و مطالعه پیرامون علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی در حیطه‌ی نظریات و مسائل ژئوپلیتیک کار نسبتاً جدیدی است به طوری که این تحقیق را از سایر موارد موجود در مورد روابط غرب و انقلاب اسلامی متمایز می‌سازد.

۴. سؤال اصلی:

علل نگرانی غرب از انقلاب اسلامی چیست؟

۵. فرضیه پژوهش:

به نظر می‌رسد، اهمیت ژئوپلیتیکی مناطق جغرافیایی شیعیان به علاوه‌ی ایدئولوژی انقلابی تشیع به صورت بالقوه و بالفعل منافع غرب را در منطقه تهدید می‌کند و همین امر نگرانی غرب از انقلاب اسلامی را برانگیخته است.

۶. مفاهیم و متغیرها:

با توجه به فرضیه‌ی پژوهش مفاهیم و متغیرها عبارتند از: ژئوپلیتیک، ژئوپلیتیک شیعه

ایدئولوژی، تشیع، غرب

(متغیر وابسته)

(متغیر مستقل)

تهدید بالقوه و بالفعل منافع غرب

موقعیت ژئوپلیتیکی شیعیان منطقه

وایدئولوژی انقلابی تشیع

۷. سئوالات فرعی پژوهش:

۱- آموزه‌های تشیع چه تاثیری بر ایدئولوژی انقلاب اسلامی داشته است؟

۲- ژئوپلیتیک شیعه و پراکندگی جغرافیایی شیعیان در آن چه فرصت‌ها و

محدودیت‌هایی را برای ایران ایجاد کرده است؟

۳- چه عواملی باعث توجه غرب نسبت به عنصر تشیع بعد از انقلاب اسلامی در ایران

شد و با توجه به جایگاه ایران در حوزه‌ی ژئوپلیتیک شیعه، استراتژی غرب در قبال انقلاب

اسلامی در منطقه چیست؟ و این امر چه پیامدهای امنیتی برای ایران داشته است؟

۸. پیش‌فرض پژوهش

در تبیین و تحلیل مسائل سیاسی و بین‌المللی باید به دو عامل ساختار و کارگزار، به

صورت توأمان توجه کنیم.

۹. اهداف پژوهش:

- تبیین ژئوپلیتیک شیعه و جایگاه ایران در آن

- تبیین تاثیر آموزه‌های تشیع بر ایدئولوژی انقلاب اسلامی

- شناخت علل حساسیت غرب نسبت به ژئوپلیتیک شیعه و پیامدهای آن بر امنیت ملی

ایران

۱۰. روش پژوهش

با استفاده از نظریه ساختار - کارگزار به تبیین و تحلیل موضوع پرداخته‌ایم.

۱۱. روش گردآوری اطلاعات:

گردآوری اطلاعات و داده‌ها از طریق فیش‌برداری از کتاب‌های موجود در کتابخانه و مجلات و فصل‌نامه‌های سیاسی که در رابطه با موضوع پژوهش موجود بوده است صورت گرفته است.

۱۲. سازماندهی پژوهش:

پژوهش در سه فصل تنظیم شده است. در فصل اول سعی شده در قالب سه گفتار به تعریف مفاهیم و بررسی ادبیات موضوع و چارچوب نظری پرداخته شود.

فصل دوم، بحث کارگزار (نقش ایدئولوژی تشیع در آگاهی و بینش کارگزاران انقلاب اسلامی و تاثیر آن در منطقه) مطرح می‌شود.

فصل سوم، بحث ساختار در سه سطح داخلی - منطقه‌ای و جهانی و تاثیر آن بر فرصت‌ها و محدودیت‌های کارگزار در منطقه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

در خاتمه به بررسی تاثیر انقلاب اسلامی بر دو عنصر ساختار و کارگزار در حوزه ژئوپلیتیک شیعه و حساسیت غرب نسبت به این امر، پرداخته می‌شود و پیامدهای این امر بر امنیت ملی ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فصل اول:

مفاهیم و چارچوب نظری